

מרבין בשמחה

1. מוסר אביך עמ' כב

והנה הרבה ראו בספרים חיוב העבודה התורה והתפלה בשמחה, וכפו עצמם לעשות בשמחה, אבל לא ראו בשכלם להשתלם מעט מעט עד שתהי' ראויה עליהם השמחה בתורה ובתפלה ובכל עניני עבודת השם ית', א"כ אע"פ שנכנס בלב רוח שמחה אבל אין לבו טוב עליו, שאינו חפץ בשמחה זו באמת ואינה נוחה לו רק שהיא חובה עליו.

2. ספר דברים פרק כח

(מז) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל.

3. עין איה ברכות 339

טובים הם מאד חיי השמחה אבל גרועים ופחותים הם חיי ההוללות. האדם השלם המכיר בחכמת אמת את יקרת שמחת החיים וכי ראוי באמת לשמח תמיד בחייו... ע"כ לא תבא שמחה מקורית כזאת לעולם לידי הוללות ומעשים פחותים. אמנם השמחה שהכסילים קונים אותה ומשתדלים בהשגתה, אינה באה להם מכח הכרתם בעצם הוד החיים, כ"א מברייחתם מצער של היגון והעצב, ע"כ יתרחקו במדת שמחתם אל גבול ההוללות.

4. עין ברכות ב / פרק תשיעי, סב

...ומתוך שימצא את האושר האמיתי ומנוחת נפשו בעולמו הפנימי, לא יהי' משועבד להשפעה החיצונה של הבריות הסובבות אותו... ע"כ צריך שיכין עצמו בעושר פנימי, להשלים את הכרתו הפנימית על כל אופק החיים שלו, באופן שלא יהי' צריך להשלימם מצד הכרח מנהגי זולתו, שאז כבר הוא משתעבד להשפעתם במדה יתירה... כל אלה תוצאות הכרתו הפנימית, שכן הוא ראוי לפי היושר והצדק, ע"פ דרכה של תורה ומצותיה, שיתנשא לקיימה באהבה גמורה וחפץ עליון וקדוש, השוכן עמק בנפש פנימה.

5. ספר סיפורי מעשיות - מעשה יג

...אתם סוברים שאני חרש? אין אני חרש כלל! רק שכל העולם כולו אינו עולה אצלי לכלום, שאשמע החסרון שלהם. כי כל הקולות כולם הם מן חסרונות. כי כל אחד ואחד צועק על חסרונו. ואפלו כל השמחות שבעולם כולם הם רק מחמת החסרון, ששמח על החסרון שחסר לו ונתמלא. ואצלי, כל העולם כולו אינו עולה לכלום, שיכנסו באזני החסרון שלהם. כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון. ויש לי הסכמה על זה שאני חי חיים טובים, מן המדינה של עשירות. וחיים טובים שלו הוא, שהיה אוכל לחם ושותה מים.

6. ספר אור חדש עמוד מח

בספר משלי (ט, א) חכמת נשים בנתה ביתה וגו' במדרש (מדרש שוחר טוב משלי ט, א) חכמת נשים בנתה ביתה, טבחה טבחהאף ערכה שלחנה (שם ט, ב) זו אסתר המלכה בשעה שהגיע צער לישראל התקינה סעודה לאחשורוש ולהמן הרשע ושכרתו ביין ביותר וסבר היה המן בעצמו שחלקה לו כבוד והוא לא ידע שפרשה לו מצודה שמתוך ששכרה אותו יין קנתה אומתה לעולם אף ערכה שלחנה בעולם הזה ובעולם הבא איזה שם טוב שקנתה שכל המועדים עתידים להבטל וימי הפורים לא בטלים לעולם שנאמר (אסתר ט, כז) ולא יעבור וגו' ר"א אומר אף י"ה לא יבטל לעולם שנאמר (ויקרא טז, לד) והיתה זאת לכם לחקת עולם. ... מה שאמר כאן התקינה סעודה להמן ושכרתו ביין כאשר האדם היה בטוב לבב כאילו אינו חסר כלל דבר זה הוא לתקלה ולמכשול אליו כי האדם צריך שיהיה תמיד בדעתו שאינו בשלימות וצריך השלמה ואז האדם מקבל השלמה מן השיי אבל כאשר האדם הוא בטוב ובשלימות ואינו חסר דבר זה הוא לתקלה אליו כי כאשר נשלם דבר אחד דבק בו ההעדר... כי האדם כאשר סר ממנו השכל ונעשה בעל גוף לגמרי בזה הוסר מן האדם כחו שיש לו מלמעלה בשביל שהאדם הוא שכלי ויש לו כח מלמעלה ולכך אמר שעשתה לו סעודה שיהיה בטוב לב ושכרתו ובזה הוסר שכלו ...